Intâmplări din Capitală

Rubrica accidentelor

In cursul ultimelor 24 de ore s'au înregistrat în Capitală următoarele accidente de circulaţie :

— La intersecţia din str. Ştirbei Vodă cu str. Berzei, conducătorul automobilului 734 B., trecând peste stopul ce era închis pentru vehicule, a fost lovit de tramvaiul 168 depe linia 24.

— Pe str. Cobălcescu, automobilul 10659 B. Tx., circulând pe partea stângă a străzii şi derapând, s'a urcat pe trotoar lovind două butoaie şi un pom.

— Chelneru. Gheorghe Stănescu, din parcul Rahova, str. A. nr. 19, traversând splaiul Independenţei în fugă şi fără să se uite în partea de unde veneau vehiculele, a fost lovit de automobilul 11701 B. Tx.

— La intersecţia str. Carol Davila cu b-dul Regele Carol II, automobilul 11230 B. Tx., nedând prioritate de trecere tramvaiului, a fost lovit de vagonul de tramvai 239 depe lina 14-a.

A murit de frig

In timp ce se încălzea la depozitul din str. Veniamin Costache 7, muncitorul Mihail Stănescu, de 60 ani, fără domiciliu a încetat subit din viaţă.

Trupul neînsufleţit a fost transportat la institutul medico-legal.

Focul din calea Plevnei

Astă noapte la ora 2 jum., a isbucnit un puternic incendiu la proprietatea d-lui Mihăilescu, din calea Plevnei 38.

Casa fiind construită din paianţă şi cum vântul bătea cu furie, flăcările au cuprins în scurt timp întreaga clădire.

Au ars două camere.

La foc a fost postul de pompieri Sf. Gheorghe, sub comanda d-lui lt. Smarandache.

Foc

La proprietatea garajului Mihăescu din Calea Plevnei 90, a ars Joi magazia paznicului.

Postul „Central" de pompieri a stins focul în 20 de minute.

Moarte subită

Gardianul public Constantin Neagoe a găsit zăcând în nesimţire pe str. Viitor, în dreptul casei cu 69, un necunoscut.

Transportat la spitalul Colentina necunoscutul a încetat din viaţă. Asupra lui s'au găsit 3 chitanţe cu numele de Ion Mateescu ,din str. Viitor 133. Făcându-se cercetări la această adresă, s'a constatat că nu există nimeni cu acest nume.

Cadavrul necunoscutului a fost transportat la institutul medico-legal.

Copii părăsiţi

Pe scara imobilului din str. Ecaterina Teodoroiu 15, a fost găsit Joi dimineaţă un băieţel de o lună, părăsit de mama lui.

Copilul găsit a fost internat la institutul Cantacuzino.

*

— Portarul gării de Nord, Vasile Catrina a găsit Joi seară, într'un vagon de clasa III-a, care a sosit din direcţia Câmpulung, un copil de sex femenin, în etate de 1 lună.

Copilul a fost trimis azilului Cantacuzino.

A căzut prin gura ascensorului

Tânărul zidar Iosef Muresciu, de 17 ani, originar din Careii Mari (Sălaj), domiciliat în str. Crăsnari 30, luirând Joi la fixarea unui ascensor la un imobil în construcţie, a căzut dela etajul 4, fracturându-şi baza craniului.

In stare gravă a fost internat la spitalul Casei patronale.

Copil dispărut

O familie necăjită, dela ţară, avea doi copii cari munceau în Bucureşti.

Amândoi locuiau în str. Vespasian 54.

Cel mai mic, Gheorghe Iordache, de 9 ani, a plecat, acum 6 luni, la o prăvălie din apropiere, să cumpere nişte ouă.

Le-a cumpărat — dar acasă nu s'a mai întors

Cei cari ştiu ceva de el, sunt rugaţi să anunţe pe fratele său, Marin, str. Vespasian 54.

Exerciţii de apărare pasivă in jud. Hunedoara

Orăştie, 29 Decembrie

D. prefect al jud. Hunedoara în calitate de preşedinte al comisiunei judeţene de apărare pasivă, având în vedere ordinul ministrului de interne, precum şi hotărârea comisiei judeţene, a luat măsuri ca la 9 Ianuarie să se execute un exerciţiu demonstrativ de apărare pasivă pe raza întregului judeţ.

In acea zi la ora 13,30 se va suna alarma prin sirene şi toate clopotele bisericilor. Alarma va dura 10 minute, în care timp toată populaţia va lua măsurile de apărare contra eventualelor atacuri aeriene, magazinele vor fi închise, personalul indicat la acţiunea de apărare a comunei se va aduna la primărie pe echipe, ocupând locurile destinate. După 10 minute dela darea alarmei, se va suna prin aceleaşi mijloace încetarea alarmei.

La ora 21,30, în aceaşi zi se va suna din nou alarma, timp de 10 minute. Se vor stinge toate luminile, astfel ca nici o lumină să nu se zărească din afară pe timpul cât durează alarma.

După 10 minute dela sunarea alarmei, se va suna încetarea.

Scopul acestui exerciţiu este ca populaţia să se deprindă cu executarea prescripţiunilor şi ordinelor date de autorităţi în privinţa aplicării planului de apărare pasivă pentru apărarea populaţiei contra atacurilor aeriene.

Cei cari nu se vor conforma acestor prescripţiuni vor fi daţi în judecată şi pedepsiţi conform legei.

PREGATIRILE DIN ORAŞUL ORAŞTIE

D. primar Branga, având în vedere ordonanţa prefecturei jud. Hunedoara, nr. 304/937, a început pregătirile în vederea executării ordinelor primite în acest scop, convocând pe toţi şefii autorităţilor şi membrii echipelor indicaţi la colaborarea apărării pasive, la o şedinţă pe ziua de 7 Ianuarie 1938, ora 18, în sala festivă a primăriei.

Ajutorarea săracilor din regiunea Sibiului

Sibiu, 30 Dec.

Cu câteva zile înainte de sf. sărbători, I. P. S. mitropolitul Nicolae al Ardealului a adresat o circulară, cu titlul de mai sus, tuturor protopopiatelor, parohiilor şi societăţilor de binefacere din arhiepiscopia Sibiului.

„Iarna aduce trista îngrijorare în sufletele săracilor la sate, dar acolo lumea se cunoaşte şi atunci ajutorul se dă mai sigur şi mai uşor.

La oraşe însă, nu se cunosc toţi oamenii şi, de aceea ele prezintă un aspect mai tragic.

Pe lângă cei cari duc o viaţă confortabilă, am putea spune chiar luxoasă, există şi o categorie care trăeşte în neagră mizerie.

Numai predica, nu mai produce un aşa mare efect în sufletele acestor oropsiţi.

Le trebuesc fapte creştineşti, cari să le uşureze viaţa.

In vederea acstui fapt I. P. S. mitropolitul Nicolae a cercetat, însoţit de pr. Jeronim Grovu, consilier arhiepiscopal, casele mai avute ale oraşului Sibiu, adunând frumoasa sumă de lei 33.000

Călăuziţi de lăudabila iniţiativă a I. P. S mitropolit, au mai donat : consiliul arhiepiscopesc ort. rom. 20.000 lei ; prefectura judeţului, pe lângă sumele date la comunele de pe sate, a mai dat şi ea pentru oraş 5000 lei, iar dr. Nicolae Regman, banca Românească, banca Albina şi societatea de gaz metan, câte 2000 lei ; pr. E. Cioran, s'a străduit, impreună cu cele 5 parohii ale oraşului Sibiu, să ajute pe cei necăjiţi de sf. sărbători cu alimente, haine şi plata chiriei. Astfel parohia din Sibiu-Cetate a p. c. sale a donat 4000 lei, iar Reuniunea femeilor române din această parohie 5000.

Cu această ocazie s'a făcut un frumos pom de Crăciun şi preşedinta soc. ortodoxe, secţia Sibiu, d-na E. Cioran, a donat la 25 ucenici, albituri.

Celelalte parohii ale oraşului Sibiu, în frunte cu parohii Torchilă, Oct. Dragoş, E. Boiu, I. Chivam şi Soc. femeilor ort. din aceste parohii, au adunat suma de 20.000 lei.

A mai donat primăria municipiului Sibiu 20.000 lei, 20 stânjeni de lemne şi 15.000 lei, untură, etc.

Suntem la începutul unui nou an, iniţiativa I. P. S. mitropolitului Nicolae, trebueşte urmată de toată lumea creştină.

—oxo●oxo—

STAREA TIMPULUI

BULETINUL INSTITUTULUI METEOROLOGIC CENTRAL

30 Decembrie

SITUAŢIA ATMOSFERICA IN EUROPA, LA ORA 8. — Situaţia atmosferică continuă a se găsi sub influenţa maximului barometric continental şi a zonelor depresionare din N. şi S. continentului. Perturbaţiunile atmosferice se deplasează în general dela W. la E, cu iuţeala de circa 6 la 700 km. în 12 ore. Temperatura în uşoară creştere în Europa centrală şi Rusia, variază între: — 6 la — 18 gr. în Rusia, —12 la 5 gr. în Scandinavia, — 3 la 6 gr. în W.—5 la — 10 gr. în Europa centrală şi SE. şi 2 gr. la 8 gr. în regiunea mediteraniană. Precipitaţiuni au căzut în cea mai mare parte a continentului mai abundente fiind în SE. Europei.

IN ROMANIA, LA ORA 8.— In ultimele 24 ore, timpul a fost în general rău cu cerul mai mult acoperit şi vânt potrivit din sectorul N. mai puternic în jum. de răsărit a ţării. Zăpadă viscolită a căzut în cea mai mare parte a ţării mai abundentă fiind în sudul ţării. Temperatura în scădere era cuprinsă azi dimineaţă la ora 8 între: — 12 gr. la C. L. Buc. şi 1 gr. la Sulina. Temperatura maximă de eri a atins 2 gr. la T.-Severin şi — 10 gr. la Botoşani, iar cea minimă din cursul nopţii a oscilat între : — 18 gr. la Iaşi şi — 3 gr. pe litoral. Presiunea atmosferică în scădere cu 6 la 8 mm. variază între: 759 mm. la Călăraşi şi 765 mm. la Cernăuţi.

LA OBSERVATORUL METEOROLOGIC BANEASA, ORA 9. — Presiunea atmosferică 761 mm. vântul dela E, cu 6 m. p. s., zăpadă. Temperatura — 5 gr. Umiditatea 90%. Temperatura maximă de eri — 4 gr., iar cea minimă din cursul nopţii — 7 gr. Temperatura maximă de eri pe sol — 3 gr. iar cea minimă pe sol din cursul nopţii —7 gr.

CLUJUL IN 1937

Evenimentele mai importante ale anului trecut. — Activitatea diferitelor autorităţi şi instituţiuni.— Viaţa administrativă, socială şi culturală

Cluj, 31 Decembrie

Viaţa unui oraş şi mai ales a unui oraş cum este Clujul, cultural, capitală de provincie, în mod firesc se desfăşoară pe atâtea planuri (formate la rândul lor din nenumărate evenimente cari ori cât de mici fiind, îi sunt caracteristice), încât este foarte greu de prins în câteva linii.

Totuşi, conducându-ne după principiul că evenimentele sunt doar arcade de-ale vieţii ce se ţese în jurul marilor instituţii, singurele cari dau tonul în viaţa unui muncipiu sau judeţ, singurele cari pot să creeze noui condiţiuni de viaţă, ne vom mulţumi să le prezentăm rând pe rând, după importanţa lor, căutând să desprindem din cotidian hotărârile şi realizările cele mai importante, cari prin însăşi existenţa lor însemnează o schimbare de lucruri, indiferent de valoarea acestei schimbări.

BISERICA

Anul 1937 a însemnat un an rodnic în ogoarele amândoura din bisericile noastre strămoşeşti. In decursul acestui an, în judeţul Cluj au fost sfinţite nu mai puţin de 14 noui lăcaşuri de închinăciune, 5 ortodoxe şi 9 româno-unite.

In viaţa bisericei ortodoxe clujene, adunarea eparhială din luna Iunie şi intrarea studenţimei în „Frăţia ortodoxă română" au fost două mari clipe luminoase, cari au arătat încă odată cât de adânc este pătruns poporul nostru de credinţa creştină şi cu câtă mulţumire îi slujeşte.

Biserica româno-unită a Clujului, în afară de sfinţirea atâtor lăcaşuri de închinăciune, a avut mulţumirea să aibă ca oaspeţi pe Excelenţa Sa cardinalul Eugen Tisserand şi pe P. S. Andreia Cassulo, şeful bisericilor catolice răsăritene.

La sfârşitul anului, clerul episcopiei unite a sărbătorit aproape un sfert de veac de păstorie a P. S. Sale episcopului dr. Iuliu Hossu, care în tot decursul acestui timp a dovedit că este tot atât de bun arhiereu cât şi român.

In faţa pericolului sectant, care în ultimul timp se dădea la adevărate campanii, amândouă bisericile româneşti au făcut front comun, căutând stârpirea din rădăcină a acestei noui măşti a comunismului.

PREFECTURA

Prefectura judeţului Cluj şi-a continuat şi în acest an cu aceiaş febrilitate activitatea pentru realizarea programului fixat de mai înainte.

Consiliul prefectural a ţinut 27 de conferinţe, în reşedinţele de plasă ale judeţului, scopul lor fiind să asigure bunul mers al tuturor serviciilor din judeţ şi să înlăture pe cât se poate dificultăţile cari s'ar pune în curmezişul realizării programului fixat.

Serviciul administrativ al prefecturei a rezolvat actele şi toate chestiunile în legătură cu personalul, stabilind totodată cercurile de activitate ale funcţionarilor, precum şi noua repartizare a funcţionarilor judeţeni centrali.

Serviciul contencios al judeţului a dat în cursul anului avize juridice în 486 de dosare, iar judeţul a fost reprezentat în 9 cauze civile, 1 penală, 12 administrative, iar comunele din judeţ în 43 de diferite cauze.

Cum reţelul Cluj nu avea destule reţele telefonice, uneori nici cu notariatele, la începutul acestui an au fost sfârşite lucrările de extindere a reţelei telefonice pe o distanţă de aproape 100 de km., lucrare ce-a costat suma de 384.759 lei.

Concomitent cu aceste lucrări, prefectura a continuat cu propaganda în materie de apărare pasivă, prin toate mijloacele posibile.

Pentru a veni în ajutorul sătenilor, ca aceştia să aibă un nivel cultural cât mai ridicat. In comunele Bucea, Mociu, Feleac, etc., s'au edificat case naţionale, iar în toate reşedinţele de plasă unde era nevoie, clădirile preturilor au fost reparate. De asemenea s'au edificat numeroase primării, şcoale şi dispensare, în valoare de mai multe milioane de lei, programul fixat prevăzând măcar în fiecare reşedinţă de plasă câte o casă culturală şi un dispensar medical.

Celelalte servicii de sub conducerea prefecturei au urmat şi ele acelaş bogat program de realizare, pe care-l vom cerceta amănunţit mai în jos.

PRIMARIA

Cum era şi firesc, în anul acesta preocupările primăriei s'au îndreptat spre 3 mari terenuri de activitate : edilitar, sanitar şi maximalizarea preţurilor.

In cursul acestui an, primăria a pavat şi a reparat, cu asfalt, cuburi de granit şi macadam nu mai puţin de 12 străzi. Au fost deschise 3 străzi noi şi s'a hotărît exproperea a mai bine de 10 proprietăţi, dintre cari până în prezent au şi fost demolate 4.

In acelaş timp s'a întocmit un întreg program edilitar, care, mulţumită împrumutului de 40.000.000 recent contractat dela C. E. C., urmează să fie realizat în anul viitor şi care cuprinde pavarea a 16 străzi ce vor costa suma de 20.689.873 lei, extinderea reţelei de apaduct pe alte 38 de străzi şi amplificarea reţelei de canalizare pe o distanţă de aproape 10 km. (9526 m.), ultimele lucrări costând suma de 13.500.000 de lei.

Primăria a donat apoi episcopiei româno-unite terenul dintre străzile Ouăşanu şi Delavrancea, unde se va ridica o biserică menită să fie cercetată de locuitorii cartierelor din sudestul Clujului, prea îndepărtate de centru.

De asemenea s'a hotărât deschiderea unor noui străzi, construirea unui pod peste pârâul Becaş, precum şi expropierea cartierului numit „Intre ape".

Abatorul comunal a fost înzestrat cu cele mai moderne frigorifere, pentru ca populaţia oraşului să nu fie ameninţată de o intoxicare în massă în lunile călduroase ale anului.

Tot pentru întregirea programului pe teren sanitar, la 1 Decembrie s'a pus în vigoare regulamentul noului aşezământ de asistenţă socială şi ocrotire naţională.

Comerţul şi industria clujană fiind în cea mai mare parte în mâinile străinilor, cari mânaţi doar de pofta de câştig se cartelaseră ridicând întratât preţurile articolelor de primă necesitate încât Clujul ajunsese unul din cele mai scumpe oraşe din ţară, comisia interimară a municipiului, după ce a văzut că ordonanţa de liberă concurenţă, dată în Martie, în loc să scadă preţurile le urcă şi mai tare, a trebuit să intervină energic pentru maximalizarea lor, instituind în acelaş timp aspre dispoziţii, în conformitate cu legea, pentru cei ce le vor nesocoti.

POLIŢIA

In anul acesta, poliţia clujană a fost condusă pe rând de 3 chestori, dintre cari ultimul, d. dr. Iosif Horvath, a fost definitivat acum câteva zile prin înalt decret regal.

Imediat după venirea d-sale în fruntea instituţiei clujene, s'a încercat o organizare radicală a poliţiei din Cluj, grija punându-se pe 3 mari servicii (biroul populaţiei, biroul paşapoartelor şi circulaţia) cari nu mai corespundeau cu cerinţele unui oraş atât de mare cum este Clujul. Singurele servicii a căror organizare a rămas neschimbată sunt Siguranţa de sub conducerea d-lui Leontin Pop şi biroul judiciar, condus de d. dr. A. Deăghici, cari funcţionează incontinuu impecabil. Celălalte servicii, secţii şi chiar comisariatele, au fost din nou organizate, căutându-se să se plaseze la locul nimerit, elementul cel mai potrivit în acea direcţie.

Mulţumită acestei noui organizări, în prezent la chestura poliţiei Cluj un paşaport se poate obţine în 24 de ore, o legitimaţie în 6 ore — fără ca legalitatea să sufere ceva — iar accidentele de circulaţie, cari altădată se ţineau lanţ, în timpul din urmă s'au rărit.

Cât priveşte cauzele cari au preocupat atenţia serviciilor poliţieneşti, după o sumară şi relativă statistică, ele ar fi următoarele: 3 crime, 108 leziuni corporale, dintre cari 79 uşoare, 15 sinucideri, 30 de accidente de circulaţie, 89 furturi prin spargere, 150 de înşelăciuni, 300 abuzuri de încredere, 20 de calomnii, 31 de ultragii şi 300 de furturi ocazionale.

Cu toate că aceste contravenienţe, delicte şi crime par numeroase, dacă cineva ar avea curiozitatea să cerceteze statisticile acelelaş instituţii din anii trecuţi, ar observa că faţă de anii precedenţi ele sunt într'o scădere de cel puţin 25 la sută, atingând uneori în această descreştere a lor şi mai ales delictele cele mai comune şi deci cele mai numeroase, aproape jumătatea celor din anul 1936. Pentru ilustrarea acestei aserţiuni, este destul să amintim că anul trecut furturile ocazionale au trecut peste 600, iar după statistica acestui an vedem că ele n'au atins nici jumătatea acelui număr, ceiace în mod firesc se datoreşte unei bune organizări a pazei publice.

JUSTIŢIA

Deşi criminalitatea şi delictele de ori ce fel au fost considerabil reduse, totuşi parchetul tribunalului, de sub conducerea d-lui prim-procuror I. Biräescu, a avut de cercetat în anul acesta aproape 22.000 de cauze, (dintre cari au fost rezolvate aproape 18.000), deci cu 5000 de cauze mai mult ca anul trecut.

Aceasta se datoreşte faptului că prin punerea în vigoare a noului cod penal o mulţime de cauze distribuite până mai ieri judecătoriilor au trecut în competenţa tribunalului şi deci implicit la parchetul acestuia.

Cât priveşte biroul de cazier şi fişe dela parchetul tribunalului, el a avut de cercetat anul acesta 4760 de adrese, dintre cari aproape 3800 au fost certificate de moralitate. In afară de cele de mai sus, anul acesta s'au eliberat dela parchetul tribunalului 2279 de certificate electorale.

In cursul anului n'au lipsit nici iniţiativele personale, cari au pus capăt unor triste stări de lucruri cari defraudau statul cu milioane de lei: astfel a fost cazul descoperirii fabricei clandestine de spirtoase din calea Regele Carol al II-lea, — fapt relatat la timp şi pe larg de ziarul Universul".

De asemenea s'a încercat cu succes înfrânarea vagabondajului şi a cerşetoriei. Pe când mai în anii trecuţi străzile Clujului erau pline de cerşetori, iar subteranele din jurul gării şi din cartierul Iris doldora în fiecare noapte de vagabonzi, mulţumită unei energice intervenţii din partea autorităţilor, asemenea triste spectacole au dispărut cu desăvârşire anul acesta din capitala Ardealului. Toţi cei fără căpătâi au fost strânşi, daţi în judecată, iar după ispăşirea osândei au fost trimişi fie la vetrele lor, fie în coloniile de muncă.

La cele 3 secţii ale tribunalului au fost repartizate anul acesta spre desbatere următoarele cauze: 287 procese civile de primă instanţă, 43 cambiale, 73 desfaceri de căsătorie, 318 de stare civilă, 24 de reformă agrară, 13 falimente (dintre cari 10 concordate), 2406 apeluri civile, 418 procese ale cărţii funduare, 1467 penale de primă instanţă, 2837 apeluri penale şi 1051 diverse procese, iar la Curtea de apel s'au repartizat 4897 de cauze, cele mai multe desbătute anul acesta.

O instituţie justiciară care a desvoltat anul acesta de asemenea o intensă activitate, este tribunalul militar de sub conducerea d-lui colonel I. Manoliu, care a desbătut peste 500 de procese, provenite după cum urmează: 10 crime, 48 cauze provenite de neglijenţă în serviciu, 65 lipsuri la apel, 69 furturi, 70 treceri clandestine de frontieră, 137 de ultragii, iar 90 de procese provenite din alte diferite cauze.

COMERŢUL INDUSTRIA ŞI AGRICULTURA

După cum am mai relatat şi altă dată, cea mai mare parte din comerţul şi industria clujană se găsesc în mâna comercianţilor minoritari. Din această cauză, comercianţii sau întreprinderile româneşti pentru a putea face faţă capitalului srtein s'au văzut de cele mai multe ori silite să se înmânuncheze. Astfel, Centrala Reuniunilor meseriaşilor, comercianţilor, industriaşilor şi muncitorilor români din Cluj, a înfiinţat în intreg Ardealul în anul acesta încă 22 de filiale, al căror scop este să ajute pe comercianţii şi industriaşii români din Transilvania.

Tot pentru a putea rezista capitalului strein, s'a înfiinţat la Cluj cooperativa studenţească „Mercur", până în prezent cu două secţii (restaurant şi frizerie), iar în ultimul timp cooperativa funcţionarilor şi pensionarilor publici, sub numele de „Solidaritatea Românească", a cărei inaugurare se va face în ziua de 4 Ianuarie.

In privinţa noilor firme, la Camera de industrie şi comerţ s'au înscris în anul acesta 700 de noui firme, marea majoritate dintre ele străine şi s'au radiat 122 de firme, printre cari se enumără şi câteva româneşti.

Cât priveşte comisia pentru verificarea elementului românesc din Ardeal, în afară de cele 6000 de întreprinderi cari i-au revenit spre cercetare, din care a reeşit în primul rând lipsa lucrătorilor români specialişti, ea a căutat cu oarecare succes, să introducă elemente etnice româneşti în întreprinderile cari erau complet străine, sau în cazul cel mai bun cu un număr oarecare de cetăţeni români. Un merit în plasarea muncitorilor români în întreprinderile clujene îi revine şi oficiului de plasare, care în timpul acestui an a plasat mai bine de 1500 de lucrători calificaţi şi necalificaţi, căutând să asigure locurile cele mai bine retribuite şi mai stabile orfanilor de război.

Pe tărâm agricol, Camera de agricultură a depus şi în anul acesta o activitate intensă, căutând nu numai să facă propagandă printre săteni, dar procurându-le primăvara altoi de soi, dintre cari o parte au fost daţi şcolilor şi bisericilor din judeţ gratuit, iar în toamna acestui an s'a pus la dispoziţia fiecărei familii un anumit număr de kg. de grâu porzolit. De asemenea trebue amintite cele două expoziţii zootehnice făcute la Huedin şi Mociu şi cari au obţinut un mare succes nu numai pe terenul moral ci şi material.

INSPECTORATUL MUNCII

Cu deosebire de ceilalţi ani, în anul acesta Clujul a fost teatrul unor numeroase conflicte de muncă. Cele mai multe din ele au isbucnit din cererile necontenite de majorare a salariilor formulate de lucrători. Dar nu odată ele s'au ivit şi din nepriceperea sau rea voinţa conducătorilor întreprinderii, iar uneori s'au văzut cazuri când din incidente personale au isbucnit conflicte generale de muncă, pentru stingerea cărora au trebuit îndelungi tratative.

In cea mai mare parte, aplanarea acestor conflicte de muncă a revenit inspectoratului muncii din localitate, condus cu multă destoinicie de d. dr. I. Chirilă, care a avut de stins în anul acesta aproape 100 de conflicte de muncă, şi 14 greve, în cari au fost interesate 514 întreprinderi. Tot inspectoratului muncii l-a revenit anul acesta dresarea a 1093 de acte de dare în judecată a patronilor cari nu-şi trimeteau ucenicii la şcoală şi cari au fost amendaţi între 500 şi 10.000 de lei, după gravitatea faptei, conform legilor.

Cât priveşte activitatea comisiei pentru revizuirea streinilor, anul acesta ea a avut de cercetat 749 de cereri, cari au fost rezolvate în felul următor: 34 de cereri au fost prelungite, cu drept de exercitatea profesiunii pe cont propriu; 166 de cereri au fost prelungite numai acelora cari au dovedit că sunt salariaţii vre-unei întreprinderi; 207 prelungiri pentru neprofesionişti ; 139 de cereri au fost respinse, 168 trecute comisiei de calificare şi 14 înaintate ministerului, care va hotări asupra lor.

Cât priveşte situaţia muncitorilor din judeţul Cluj, ea este destul de satisfăcătoare. Mulţumită grijii purtată muncitorilor de unele autorităţi precum şi marile construcţii cari au început în timpul din urmă, printre cari amintim doar dublarea liniilor ferate, au necesitat atâtea braţe de muncă, încât în prezent se poate spune că în Cluj, nu există şomaj, deoarece exceptând pe muncitorii sezonieri, în prezent în localitate nu se mai găsesc decât abia 43 de muncitori fără lucru, număr nemai pomenit de mic.

STAREA SANITARA

Clujul s'a prezentat anul acesta ca unul din primele oraşe din ţară în privinţa mişcării demografice, ce s'a încheiat cu următorul excedent, nemai văzut de mulţi ani, pe care îl dăm pe luni: Ianuarie: 50 ; Februarie: 52; Martie: 60 ; Aprilie : 30 ; Mai: 29; Iunie: 62; Iulie : 40 ; August: 52 ; Septembrie : 74; Octombrie: 71 ; Noembrie : 58.

In municipiu serviciul sanitar a avut de luptat cu 300 de cazuri de scarlatină, 111 cazuri de febră tifoidă ; 20 de cazuri de difterie şi 1 caz de tifos exantematic. In judeţ s'a semnalat o epidemie de scarlatină, iar printre animale o epizootie de antrax care a adus mari pagube.

In mare parte din vina primăriei, rămân încă deschise la Cluj câteva probleme de ordin sanitar general, printre cari remarcăm lipsa unor pieţi higienice şi unele cartiere cu desăvârşire insalubre, în cari în fiecare an bolile seceră numeroase vieţi omeneşti.

Un eveniment fericit în privinţa sanitară a fost inaugurarea nouii case cercuale, construcţie care a costat aproape 40.000.000 de lei şi care s'a inaugurat în cursul lunei Octombrie.

CLUJUL CULTURAL

Viaţa culturală a unui oraş, se desfăşoară pe două mari planuri: unul făurit de instituţiile sale culturale, iar altul făurit de evenimente culturale întâmplate sau în el sau în afara sa, dar cu repercusiuni asupra culturei sale.

In primul plan intră toate instituţiile şcolare. Ori, dacă în aceste instituţii şcolare, sau mai precis zis în şcolile secundare ale Clujului, în cursul anului, şcolar 1936—1937, situaţia elementului românesc era aproape invers proporţională faţă de numărul naţionalităţilor din Ardeal, la începutul noului an şcolar din toamna aceasta, mulţumită alarmei date de ziarul „Universul", situaţia a început să se îmbunătăţească. Din elevii şcoalelor secundare ale Clujului, în prezent 47 la sută sunt români. Cifra aceasta, dat fiind numărul mare al Românilor din Ardeal faţă de celelalte naţionalităţi, este destul de dureroasă, mai cu seamă că ea se înregistrează în capitala Ardealului. Ce va fi în alte centre ? Chestiunea rămâne deci o problemă deschisă, de cea mai mare importanţă.

In ce priveşte Universitatea, situaţia românilor este mult mai favorabilă şi faţă de anii trecuţi şi faţă de situaţia şcolilor secundare, deşi anul academic 1936—1937 a fost un an din cei mai sbuciumaţi din viaţa studenţimei clujene.

După ce anul curent a prins pe studenţii unor facultăţi în grevă, ceiace a dus până la închiderea Universităţii şi trimiterea studenţilor forţat acasă, către sfârşitul anului au început exmatriculările aşa zişilor „studenţi veşnici". Au fost astfel exmatriculaţi dela Universitate şi academiile clujene aproape 700 de studenţi, cari în decurs de doi ani nu se prezentaseră sau nu trecuseră nici o sesiune de examen.

Din cauza militării directe a tineretului universitar în cadrele unor partide politice, exmatriculările nu s'au oprit la „veşnicii studenţii", ci senatul universitar s'a văzut silit să intervină energic şi numai în toamna aceasta au mai fost exmatriculaţi din această cauză alţi 5 studenţi.

In schimb, la fiecare facultate s'au acordat aproape câte 50 de burse în bani şi natură şi s'au pus la dispoziţia studenţimii cantine cari pot rivaliza cu cele mai bune restaurante din oraş, având totuşi preţul cel mai mic posibil. Nu putem să nu înregistrăm aci din nou munca neobosită şi marea grijă pentru tineret a d-lui prof. Ştefănescu-Goangă, rectorul Universităţii din Cluj, care are la activul său nenumărate mari realizări de ordin didactic, cultural.

Printre evenimentele culturalo-şcolare întâmplate în cursul acestui an, este demn de amintit terminarea colegiului academic „Regele Carol al II-lea" şi a altor 5 instituţii de înaltă cultură, a căror inaugurare s'a făcut în ziua de 13 Iunie de faţă fiind M. S. Regele şi înalţii demnitari ai statului.

In aceiaş zi cu inaugurarea s'a înfiinţat la Cluj „Asociaţia scriitorilor români din Ardeal", de sub preşedinţia d-lui prof. V. Papilian.

In privinţa celuilalt plan cultural, de care vorbeam mai sus, al evenimentelor, putem aminti numeroasele congrese pe cari le-a adăpostit Clujul în anul acesta : Mai: congresul de radiologie; Iunie: congresul învăţătorilor sub preşedinţia d-lui V. Toni; Iulie: Congresul voluntatrilor ; August: Congresul subofiţerilor; Septembrie: Congresul cercetaşilor de război; Noembrie: Congresul grupării femeilor române, etc.

Tot ca un eveniment cultural a fos sărbătorirea în ziua de 12 Septembrie a ilustrului savant prof. Louis Marin, care în decrus de o jumătate de veac s'a arătat cel mai statornic prieten al ţării noastre.

Trebue să mai relevăm aci conferinţele organizate de Extensiunea Universitară, de Extensiunea Academică, de Astra şi altele foarte numeroase, apoi 26 conferinţe cu caracter juridic-social ale Cercului juridic din Cluj.

—oxo●oxo—

Bătae cruntă intre ţigani la o petrecere

10 GRAV RANIŢI

Cluj, 30 Dec.

A doua zi de Crăciun, ţiganii Ion Moldovan, Petre Moldovan şi Roşca Horvath, din Călăţele (Cluj), s'au dus să viziteze nişte rude ale lor, pe Lazăr şi Pavel Moldovan, din aceeaş comună.

Aci ei s'au îmbătat şi apoi s'au luat la bătaie.

Atât oaspeţii cât şi gazdele, în număr de zece persoane, au fost grav răniţi şi au trebuit să fie transportaţi de săteni la spitalul din Huedin.

Cu ocazia acestei încăerări, a fost distrus tot mobilierul din casă.

Asociaţia presei române din Basarabia cere suspendarea ziarelor evreeşti scrise în ruseşte

Chişinău, 30 Dec.

In legătură cu suspendarea oficioaselor iudeo-comuniste din Bucureşti, Asociaţia presei române din Basarabia va cere guvernului ca măsura să se extindă şi în Basarabia asupra ziarelor scrise de evrei în ruseşte şi cari sunt în slujba Internaţionalei a III-a.

Măsura suspendării acestor monitoare comuniste, în număr de şapte în Basarabia, cu scris străin de neam, pentru trei milioane de moldoveni, a fost cerută şi sub trecuta guvernare de d. general N. Ciupercă, comandantul corpului de armată din Basarabia.

Din cauza intereselor electorale şi a unor interese personale, măsura n'a fost aprobată.

Existenţa a şapte cotidiane de scris rusesc în Basarabia românească, periclitează interesele naţionale şi ale siguranţei peste graniţă şi întreţine acea atmosferă de străinism nejustificată cu nimic, cum şi o atmosferă de jignire a demnităţii româneşti.

Suntem informaţi că guvernul a cerut relaţii urgente asupra conducătorilor acestor ziare, cum şi a personalului redacţional şi tehnic, alcătuit din 90 la sută evrei galiţieni.

Sinuciderea unui funcţionar de bancă din Craiova

Craiova, 30 Decembrie

Funcţionarul Marin Stăncuţ, dela Banca Comerţului, s'a sinucis azi, la amiază, trăgându-şi un glonţ de revolver în tâmpla dreaptă.

Moartea i-a fost fulgerătoare.

Sinuciderea s'a întâmplat cu câteva minute înainte de suspendarea serviciului de amiază.

Sinucigaşul a lăsat o scrisoare în care arată că, după treizeci de ani de serviciu a primit preaviz, din care cauză s'a hotărît să-şi pună capăt zilelor.

In scrisoarea lăsată şi pe care o adresează direcţiunii băncii, el cere să aibă grijă de cei trei copii ai săi, cari să fie ajutaţi să-şi poată desăvârşi educaţia, spre a deveni oameni folositori societăţii.

Din ordinul parchetului, cadavrul a fost ridicat şi predat familiei.

In momentul sinuciderii, detunătura de armă a alarmat întregul personal al băncii, producând panică.

Alergând la faţa locului funcţionarii au găsit pe colegul lor fără suflare.

Această sinucidere a produs o vie impresie în rândurile personalului Băncii Comerţului şi în localitate.

MIŞCAREA VAPOARELOR IN PORTUL CONSTANŢA

29 Decembrie

Intrate : „Burgas", bulgar, dela Varna; „Gaudime", tank norvegian dela Istanbul.

Eşite : „Arcadia", elen, cu 350 vagoane cherestea şi jum. vagon cereale la Pireu ;

Tancuri încărcate cu produse petrolifere : „Arion", englez, cu 6500 la Alicante; „Eocene", englez cu 6000 tone la Alexandria.

SITUAŢIA TANCURILOR IN BAZINUL PETROLIFER

In bazinul petrolifer n'a rămas la încărcare decât un singur tank „Torcelo" care va lua 4000 tone motorină şi păcură pentru Italia.

In port aşteaptă rând la încărcare : „Motorina", „Vitruvia", „Phenix", „Catherine", „Barbu Ştyrbei", „Gaudime".

ŞTIRI DIFERITE

ARAD

ACCIDENT MORTAL.—Autocamionul cu nr. 744, proprietatea municipiului Timişoara, în timp ce trecea pe b-dul Regina Maria, a lovit pe biciclistul Ludovic Bencze. Acesta în urma loviturii a fost izbit de asfalt, suferind mai multe răni. Conducătorul autocamionului l-a ridicat imediat şi l-a dus la spitalul central, unde fiind examinat de medicul de serviciu s'a stabilit că a suferit fractura bazei craniului. Câteva minute după ce a fost examinat, Ludovic Bencze a şi încetat din viaţă. Din cercetările ulterioare făcute de chestura poliţiei s'a stabilit că vina accidentului o poartă Ludovic Bencze care a circulat în mod nereglementar.

SINUCIDERE. — Locuitorul Enric Urbach, de 66 ani, de profesiune ţesător, s'a sinucis în locuinţa sa. Cauzele sinuciderii nu se cunosc.

DEMISIE. — Nicola Szabo, preşedintele activ al asociaţiei sportive „Amefa", şi-a dat demisia din această calitate. Printre motivele cari l-au determinat să facă acest pas, cel mai important este lipsa de înţelegere pe care a găsit-o în cursul activităţii sale.

ESCROCHERII. — Poliţia a fost sesizată de către uzina electrică, că în urma schimbării voltajului curentului electric, mai mulţi indivizi vizitează locuitorii din diferite străzi, silindu-i să cumpere diferite transformatoare şi condensatoare necesare noului curent. Cum uzina electrică nu a încredinţat pe nimeni cu vânzarea acestor aparate, poliţia a început cercetările pentru prinderea escrocilor.

MOARTE SUSPECTA.—Poliţia a fost avizată că în dreptul casei cu nr. 37 din str. Fiului, din cartierul Grădiştei, a fost găsit cadavrul unui necunoscut. Din actele găsite asupra cadavrului s'a stabilit că este locuitorul Mihail Szanto de 51 ani, din Arad. Cadavrul a fost transportat la morga cimitirului Eternitatea, pentru autopsie.

ASOCIAŢIA PENTRU PROTECŢIA AN